

2024

SANSKRIT

M.A. Third Semester End Examination - 2024

PAPER - SAN-302(A)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

Illustrate the answers wherever necessary.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाध्याः।

1. यथेच्छं प्रश्नचतुष्टयमुत्तरत।

2×4=8

(i) तद्धितशब्दस्य कोऽर्थः? अष्टाध्यायां तद्धितप्रकरणस्य व्याप्तिम् उल्लिखत।

(ii) कतिसंख्यकाः प्राग्विद्यतीयाः अर्थाः सन्ति? तेषु कः प्रथमः?

(iii) द्वयोः तद्धितान्तरूपं लिखत-

पृथिव्याः अपत्यम्-

उत्सस्य अपत्यम्

(Turn Over)

(2)

गर्गस्य अपत्यम्-

- (iv) विमुक्तशब्दोऽस्मिन्नस्ति इत्यर्थे किं रूपम्?
- (v) 'शुक्लः पटः' इत्यत्र मतुपः कथं लुक्?
- (vi) द्वयोः तद्धितान्तरूपं लिखत।

चतुर्णां पूरणः-

धने कामः -

गो अस्य अस्ति इति -

2. प्रश्नद्वयमुत्तरत -

4×2=8

- (i) 'स्त्रीपुंसाभ्यां नञ्सनञौ भवनात्' इति सूत्रं व्याख्यात।
- (ii) 'गर्गिः-गार्ग्यः' इत्यनयोः पार्थक्यं प्रदर्शयत।
- (iii) 'कुलटाया वा' इति व्याख्यात।

3. प्रश्नद्वयमुत्तरत -

4×2=8

- (i) 'तस्य पुरणे डट्' इति सूत्रं व्याख्यात।
- (ii) 'विंशत्यादिभ्यस्तमडन्यतरस्याम्' इति सूत्रं व्याख्यात।
- (iii) 'केशकः, श्राद्धिकः' इति ससूत्रं साध्यताम्।

(3)

4. एकमुत्तरत -

8×1=8

- (i) किम् नाम अपत्यम्? अपत्यार्थे तद्धितप्रत्ययानां सोदाहरणं परिचयः प्रदेयः।
- (ii) अपत्यार्थे औत्सर्गिक-अण्-प्रत्ययस्य अपवाद-रूपाणि इञ्-प्रत्ययविधायकानि सूत्राणि आलोचयत।

5. एकमुत्तरत -

8×1=8

- (i) अधिकार्थे ड-प्रत्ययविधायकं सूत्रद्वयं किम् ? तयोः आशयं स्पष्टीकुरुत।
- (ii) 'तसौ मत्वर्थे' इति सूत्रं व्याख्याय 'विदुष्मान्' इति रूपं साधयत।

8